

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 6Co/12/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4115236448
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 05. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marta Polyáková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2021:4115236448.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Marty Polyákovovej a sudkýň JUDr. Adriany Kálmánovej, PhD. a JUDr. Ingrid Doležajovej, v právnej veci žalobcov: 1/ H. A., nar. XX. XX. XXXX, bytom R. Q. XX, 2/ E. A., nar. XX. XX. XXXX, bytom R. Q. XX, 3/ E. A., nar. XX. XX. XXXX, bytom R. Q. XX, 4/ Q. A., nar. XX. XX. XXXX, bytom R. Q. XX, 5/ J. A., nar. XX. XX. XXXX, bytom R. H. X, 6/ O. A., nar. XX. XX. XXXX, bytom R. Q. XX, zomr. XX. XX. XXXX, 7/ E. A., nar. XX. XX. XXXX, bytom R. Q. XX, všetci zastúpení advokátkou: JUDr. Milota Klemaničová, so sídlom Pezinok, Dr. Bokesa 17, proti žalovaným: 1/ E. C. J., nar. XX. XX. XXXX, bytom R. H. XX, zastúpená advokátskou kanceláriou: AK Bitalová & Demeterová, s.r.o., so sídlom Žánovská 5183/2A, Rimavská Sobota, a 2/ Generali Poist'ovňa, a.s., IČO: 35 709 332, so sídlom Lamačská cesta 3/A, Bratislava, zastúpený advokátskou kanceláriou: MST PARTNERS, s.r.o., so sídlom Laurinská 3, Bratislava, IČO: 35 709 332, o ochranu osobnosti s náhradou nemajetkovej ujmy, na odvolanie žalovaného v 2. rade proti rozsudku Okresného súdu v Nitre zo dňa 17. 09. 2020, č. k. 10C/682/2015-665, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých častiach vo výroku I. až VI. a VIII. p o t v r d z u j e .

Žalobcovia v 1. až 5. rade a 7. rade majú proti žalovaným v 1. a 2. rade nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súdu prvej inštancie zaviazal žalovaného v I. a 2. rade povinnosť zaplatiť žalobcovi v 1. rade 30.000 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku, žalobkyni v 2. rade 15.000 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku, žalobkyni v 3. rade 15.000 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku, žalobcovi v 4. rade 15.000 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku, žalobkyni v 5. rade 15.000 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a žalobkyni v 7. rade 5.000 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného plniť, vo zvyšnej časti žalobu zamietol a žalobcom v 1. až 5. rade a 7. rade priznal nárok na náhradu trov konania proti žalovaným v 1. a 2. rade v rozsahu 100% z výšky priznaných súm. Žalobcovi v 6. rade nárok na náhradu trov konania nepriznal. Zároveň zmenil rozhodnutie Okresného súdu Nitra z 20. 08. 2018, č. k. 10C/682/2015-439 v znení uznesenia Okresného súdu Nitra z 30. 01. 2019, č. k. 10C/682/2015-506 tak, že žalovaný v 2. rade je povinný zaplatiť Slovenskej republike prostredníctvom Okresného súdu Nitra súdny poplatok 2.916 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

2. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že pôvodne podaným návrhom žalobcovia v 1. až 5. rade, pôvodný žalobca v 6. rade a žalobkyňa v 7. rade žalobou sa domáhali, aby súd zaviazal žalovaných v I. a 2. rade zaplatiť žalobcovi v I. rade sumu 70.000 eur, žalobkyni v 2. rade sumu 30.000 eur, žalobkyni v 3. rade sumu 30.000 eur, žalobcovi v 4. rade sumu 50.000 eur, žalobkyni v 5. rade sumu 50.000

eur, pôvodnému žalobcovi v 6. rade sumu 5.000 eur a žalobkyni v 7. rade sumu 5.000 eur. Žalobu odôvodnili tým, že žalovaná v 1. rade zavinila dňa 28. 03. 2014 dopravnú nehodu, pri ktorej zomrela E. A., ktorá bola manželkou žalobcu v 1. rade, matkou žalobkyne v 2. a 3. rade, nevestou žalobcov v 6. a 7. rade a švagrinou žalobcov v 4. a 5. rade a E. A., ktorá bola dcéru žalobcu v 5. a 6. rade, vnučkou žalobcov v 6. a 7. rade, sesternicou žalobkyň v 2. a 3. rade a neterou žalobcu v 1. rade. Súd prvej inštancie prvýkrát rozhodol rozsudkom z 20. 08. 2018 tak, že žalovaných v 1. a 2. rade zaviazal zaplatiť žalobcovi v 1. rade sumu 30.000 eur, žalobkyni v 2. rade sumu 20.000 eur, žalobkyni v 3. rade sumu 20.000 eur, žalobcovi v 4. rade sumu 30.000 eur, žalobcovi v 5. rade sumu 30.000 eur, žalobcovi v 6. rade sumu 5.000 eur a žalobcovi v 7. rade sumu 5.000 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku tak, že plnením jedného zo žalobcov zaniká povinnosť druhého plniť v rozsahu tohto plnenia. Vo výroku VIII. žalobu vo zvyšnej časti zamietol a vo výroku IX. rozhodol, že strany nemajú nárok na náhradu trov konania, pretože boli iba čiastočne úspešné a vo výroku X. rozhodol, že žalovaní v 1. a 2. rade sú povinní zaplatiť štátu súdny poplatok zo žaloby vo výške 4.266 eur. Uznesením z 30. 01. 2019 zmenil rozhodnutie vo výroku X. tak, že iba žalovaný v 2. rade je povinný zaplatiť súdny poplatok zo žaloby, pretože žalovanej v 1. rade bolo priznané oslobodenie od platenia súdneho poplatku. Proti tomuto rozsudku s výnimkou zamietajúcej časti bolo podané odvolanie a odvolací súd uznesením z 20. 02. 2020 rozsudok súdu prvej inštancie v časti týkajúcej sa žalobcu v 6. rade zrušil a konanie zastavil, pretože žalobca v 6. rade zomrel a v ostatných napadnutých výrokoch V., VII. a IX. rozsudok zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Vo svojom zrušujúcom rozhodnutí odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie v tom, že zodpovednosť žalovaného v 2. rade je daná podľa § 4 ods. 2 písm. a/ zák. č. 381/2001 Z. z., že náhrada nemajetkovej ujmy sa priznáva aj podľa ustanovení o ochrane osobností upravených v § 11 a nasl. OZ a že boli preukázané podmienky vzniku nemajetkovej ujmy a to neoprávnený zásah do práva na ochranu osobnosti, nemajetková ujma a príčinná súvislosť, aj to, že primeraným prostriedkom je náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch, pretože nepeňažná satisfakcia nie je dostačujúca. V časti výšky priznanej náhrady považoval rozhodnutie za predčasné bez dostatočne vykonaného dokazovania a nedostatočne zisteného skutkového stavu a poukázal na okolnosti, ktoré je potrebné pri rozhodovaní zohľadniť. Po právnej stránke svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 11 OZ, § 112 ods. 1 OZ, § 3 ods. 2 písm. a/, b/, § 4 ods. 1 písm. c/, § 9 ods. 1 a § 15 ods. 5 písm. a/, b/, c/ zák. č. 8/2009 Z. z. ako aj ust. § 4 zák. č. 381/2001 Z. z. a § 15 ods. 1 zák. č. 381/2001 Z. z. Uviedol, že v konaní nebolo sporné, že osobné motorové vozidlo, ktorým žalovaná v 1. rade spôsobila predmetnú dopravnú nehodu mala uzatvorené povinné zmluvné poistenie u žalovaného v 2. rade, ale bolo sporné, či je jej zodpovednosť daná podľa § 4 ods. 2 písm. a/ zák. č. 381/2001 Z. z. Už vo svojom prvom rozsudku odôvodnil pasívnu legitimáciu žalovaného v 2. rade, s ktorým právnym názorom súhlasil aj odvolací súd, pričom žalovaný v 2. rade svoju zodpovednosť naďalej namietal a poukázal na rozhodnutia súdov, v ktorých je táto otázka riešená odlišne. Opätovne dospel k záveru, že nárok pozostalých po obetiach dopravných nehôd z titulu ich nemajetkovej ujmy, ktorá im bola spôsobená smrťou ich blízkych osôb je zahrnutý do zákonného poisteného krytia o náhrade škody a žalovaný v 2. rade je pasívne legitimovaný v tomto smere a preto jeho námietku nedostatku pasívnej legitimácie považoval za nedôvodnú. Žalovaný v 2. rade vzniesol proti nároku žalobcov aj námietku premlčania, ktorú už súd prvej inštancie vo svojom prvom rozhodnutí vyhodnotil ako nedôvodnú, aj odvolací súd uviedol, že premlčacia doba je trojročná a poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2 Cdo 278/2007 a Nález Ústavného súdu ČR sp. zn. I. ÚS 2844/14. Námietku žalovaného vyhodnotil ako nedôvodnú, pretože žalobcovia podali žalobu na súd 06. 12. 2015 a návrh na pribratie žalovaného v 2. rade do konania 08. 02. 2017, uplatnili si toto právo žalobou včas a to proti žalovanému v 2. rade a preto námietku premlčania považoval za nedôvodnú. Ďalej poukázal na ust. § 13 ods. 1 - 3 OZ, keď považoval prípadné zadostučinenie podľa uvedeného ustanovenia za nedostatočné a preto je opodstatnené a spravodlivé priznanie materiálnej satisfakcie podľa § 13 ods. 2 OZ. Takéto isté právne závery vyslovil aj odvolací súd, ktorým je súd prvej inštancie viazaný. Odvolací súd tiež poukázal na kritériá, ktoré má súd pri určovaní výšky relatívnej náhrady zohľadniť a preto z týchto kritérií pri rozhodovaní vychádzal. V konaní nebolo sporné, že na strane poškodených vo vzťahu k usmrtenej E. bol medzi ňou, manželom a ich deťmi intenzívny vzťah, manželia žili v dlhoročnom harmonickom manželstve, ich deti boli vo veku blízkom dospelosti, kedy matku potrebovali, aby im poradila, pomohla a riešila problémy spojené s dospievaním. Vo vzťahu k usmrtenej E. nebolo sporné, že bola v intenzívnom vzťahu so svojimi rodičmi a žalobkyňami v 2. a 3. rade, s ktorými vyrastala. Sporná bola intenzita vzájomných vzťahov so žalobkyňou v 7. rade, pretože ide o vzdialenejšiu príbuznú, avšak v konaní bolo preukázané, že E. u starej matky vyrastala a ich vzájomný vzťah bol takej intenzity, že ide o výnimočný prípad, v prípade ktorého je nárok na náhradu majetkovej ujmy žalobkyne v 7. rade opodstatnený. V konaní nebolo sporné a aj bolo predloženými lekáorskými správami preukázané, že žalobcovia v 1. až 3. rade aj žalobcovia v 4., 5. a 7. rade pociťovali

stratu svojich príbuzných veľmi úkorne, dopadlo to do ich duševnej sféry tak, že žalobcovia v 1. až 3. rade museli vyhľadať aj odbornú pomoc. Táto tragická nehoda, nečakaná strana dvoch milovaných a blízkych členov ich rodiny navždy zmenila a poznačila život celej rodiny, pretože v jednom okamihu manžel prišiel o manželku, deti o matku, rodičia o svoje dieťa, stará matka o svoju vnučku a sesternica o svoju sesternicu. Žalovaná v 1. rade neposkytla žalobcom nijakú peňažnú satisfakciu. Žalovaná bola za svoje protiprávne konanie uznaná vinnou, bol jej uložený trest a tento si aj vykonala. Žalovaná sa síce za svoje konanie ospravedlnila, ale urobila tak iba na hlavnom pojednávaní, kde neboli prítomní všetci žalobcovia a toto vyjadrenie bolo adresované súdu. Súd z uvedených dôvodov považoval tento spôsob ospravedlnenia a ľútosti za formálny a nie takej kvality, aby mohol poskytnúť žalobcom satisfakciu, ktorú by bolo možné považovať za adekvátnu zmierniť ich žiaľ. Dopravná nehoda však ovplyvnila zdravotný stav žalovanej v 1. rade po psychickej stránke, táto trpí postraumatickou stresovou poruchou a preto súd nepovažoval za potrebné vykonať dokazovanie jej výsluchom, resp. posudkom k jej zdravotnému stavu, na ktorom žalovaný v 2. rade naďalej trval, pričom na výsluchu žalovanej v 1. rade netrvali ani žalobcovia. Čo sa týka výšky priznanej nemajetkovej ujmy, táto musí byť v súlade s princípom proporcionality a preto súd pri rozhodovaní o jej výške zohľadnil aj rozhodnutia iných súdov v obdobných veciach, napr. Krajského súdu v Nitre sp. zn. 9Co/8/2017, ktorý priznal náhradu maloletej dcére za smrť otca 15.000 eur, každému z rodičov, ktorí so synom nežili v spoločnej domácnosti 10.000 eur a jeho družke 25.000 eur. ďalej Krajského súdu v Nitre sp. zn. 25Co/273/2018, ktorý priznal manželke za smrť manžela náhradu vo výške 20.000 eur a každej z jeho dcér náhradu vo výške 15.000 eur, ako aj Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 12Co/465/2014, ktorým bola priznaná náhrada pozostalej manželke za smrť manžela a každému z pozostalých maloletých detí za smrť otca vo výške 33.500 eur. Súd preto žalobu považoval za dôvodnú v časti, v ktorej zaviazal žalovaných v 1. a 2. rade zaplatiť žalobcovi v 1. rade 30.000 eur, žalobkyni v 2. a 3. rade po 15.000 eur, žalobcovi v 4. rade 15.000 eur, ako aj žalobkyni v 5. rade a žalobkyni v 7. rade 5.000 eur a vo zvyšnej časti žalobu zamietol. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 262 ods. 1 CSP a žalobcovia v 1. až 5. rade a 7. rade boli celkom úspešní, čo do základu nároku a hoci neboli celkom úspešní, čo do výšky, táto výška bola závislá od úvahy súdu a preto majú nárok na náhradu trov konania podľa § 255 ods. 1 CSP v rozsahu 100%. Žalovaní v 1. a 2. rade netvrdili, že by tu boli dôvody hodné osobitného zreteľa podľa § 257 CSP, pre ktoré by súd žalobcom náhradu nemal priznať a ani súd ich nevzhladol. O zaplatení súdneho poplatku rozhodol podľa § 2 ods. 2 prvá veta zák. č. 71/1992 Zb. a preto, že žalovanému v 2. rade už bola uložená povinnosť zaplatiť súdny poplatok z pôvodne priznanej sumy 140.000 eur, týmto rozhodnutím žalobe vyhovel iba v časti 95.000 eur, preto súd rozhodnutie zmenil a rozhodol tak, že žalovaný v 2. rade je povinný zaplatiť súdny poplatok vo výške 2.916 eur.

3. Rozsudok súdu prvej inštancie napadol v zákonnej lehote odvolaním žalovaný v 2. rade, ktorý sa domáhal, aby odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch I. - VI. a VIII. a vec mu vrátil na nové konanie a rozhodnutie, prípadne aby nárok žalovanému v 2. rade zamietol a priznal mu náhradu trov konania. Vo svojom odvolaní uviedol, že odvolanie podáva v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. d/ a h/ CSP. Právne posúdenie súdu prvej inštancie spočívajúce v jeho pasívnej legitímácii považuje žalovaný za neakceptovateľné, nesprávne a nezákonné. Aj naďalej má za to, že nie je pasívne vecne legitímovaný v predmetnom spore a súd prvej inštancie túto nesprávne právne posúdil. Z ust. § 4 ods. 2 písm. a/ zák. č. 381/2001 Z. z. vôbec nevyplýva, že nemajetková ujma za zásah do osobnostných práv žalobcov je súčasťou náhrady škody a je zahrnutá do rozsahu poistného krytia. Eurokonformným výkladom nie je možné uložiť povinnosť súkromným subjektom. Touto skutočnosťou sa prvoinštančný súd nezaoberal a žalovaný nedostal odpoveď na svoju argumentáciu. Ak teda súd prvej inštancie prihliadol v danej veci na eurokonformný výklad, nepostupoval správne. Zo strany súdu prvej inštancie tiež nedošlo k správne právne posúdeniu ohľadne vznesenej námietky premlčania uplatneným žalovaným v 2. rade a nestotožňuje sa s právnym posúdením dĺžky premlčacej doby v prípade žalobcami uplatneného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy voči žalovanému v 2. rade. Čo sa týka výšky nemajetkovej ujmy, je presvedčený, že žalobcovia nemajú nárok na náhradu nemajetkovej ujmy od žalovaného v 2. rade ako od poisťovne a navyše považuje odôvodnenie súdu prvej inštancie ohľadne priznanej výšky náhrady nemajetkovej ujmy za nesprávne a nie v súlade s judikatúrou všeobecných súdov. Poukázal na to, že súd prvej inštancie nerealizoval výsluch žalovanej v 1. rade napriek tomu, že bol nevyhnutný vzhľadom na to, že spornými skutočnosťami v predmetnom konaní boli kritériá pre posúdenie výšky nemajetkovej ujmy na strane škodcu - žalovanej v 1. rade.

4. K odvolaniu žalovaného v 2. rade sa vyjadrila žalovaná v 1. rade, ktorá navrhla, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie v zmysle ust. § 387 CSP potvrdil. Vo svojom vyjadrení uviedla,

že odvolanie žalovaného v 2. rade je neopodstatnené. Okresný súd správne posúdil skutočnosť, že žalovaný v 2. rade je v konaní pasívne vecne legitimovaný a tak isto sa správne vyjadril aj k otázke námietky premlčania, keď správne použil na plynutie premlčacej doby všeobecnú trojročnú premlčaciu dobu, kde je okamih začiatku plynutia premlčacej doby daný čas, kedy došlo k neoprávnenému zásahu do objektívne spôsobilého porušiť alebo ohroziť osobnostné práva fyzickej osoby. Čo sa týka výšky nemajetkovej ujmy, ktorý určil súd vo svojom rozhodnutí, túto považuje za adekvátnu.

5. K odvolaniu žalovaného v 2. rade sa vyjadrili žalobcovia, ktorí navrhli, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil. Vo svojom vyjadrení uviedli, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je skutkovo i právne riadne a zrozumiteľne odôvodnené napriek tomu, že vnútorne nie sú v plnej miere stotožnení s výškou priznanej náhrady nemajetkovej ujmy. Rešpektujú predchádzajúce stanovisko odvolacieho súdu a to najmä v záujme ukončenia tejto právnej veci a tým i uzavretia traumatizujúcej udalosti, ktorá sa udiala v ich živote. Nepopierateľným faktom je, že žalovaná v 1. rade uznala svoj záväzok, čo do dôvodu a navrhla i výšku peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy, ktorú žalobcovia akceptovali. Žalovaná v 1. rade nenavrhol žiadne nové dôkazy, nepredniesla žiadne nové tvrdenia, nezúčastnila sa ani jedného z pojednávaní, po celý čas súdneho konania a sa správala pasívne. Vzhľadom k jej postojom by zabezpečenie účasti na pojednávaní bolo spojené s veľkými obtiažami, čím by sa spor mohol časove značne predĺžiť. Keďže vykonanie dôkazov, ktoré navrhuje žalovaný v 2. rade sa bezprostredne týka žalovanej v 1. rade, žalobcovia považujú vykonanie takýchto dôkazov za daných okolností za bezpredmetné a fakticky nerealizovateľné. Majú za to, že súd prvej inštancie vykonal všetky dostupné dôkazy, na základe ktorých ozrejmil najmä postoj žalovanej v 1. rade k svojmu protiprávnemu konaniu. I naďalej trvajú na tom, a vyplýva to aj z pripojeného trestného spisu, že žalovaná v 1. rade po celý čas od dopravnej nehody osobne neprejavila skutočný záujem o tých, ktorých sa úmrtie a poškodenie ich zdravia týka. Po dopravnej nehode myslela na seba, resp. na to, aby samu seba a svoju rodinu v nepriaznivej situácii ochrániť. Nepovažujú za opodstatnené opierať argumentáciu žalovanej v 2. rade o majetkové pomery žalovanej v 1. rade. Čo sa týka pasívnej legitimácie žalovaného v 2. rade, ako aj otázky premlčania, nebudú sa k týmto otázkam opätovne vyjadrovať, pretože už odvolací súd vo svojom rozhodnutí zaujal jednoznačné stanovisko, z ktorého dôvodu ho považujú za ustálené. Na prvý pohľad sa môže javiť, že celková výška požadovanej náhrady nemajetkovej ujmy je vysoká. Faktom však je, že v rámci tohto súdneho konania sa spojilo viacero nárokov viacerých osôb. Bezprostrednou príčinou bola jedna dopravná nehoda a s touto súvisiace úmrtie dvoch rodinných príslušníkov fungujúcich v troch, navzájom vzťahovo intenzívne prepojených rodinách, ktoré skutočnosti boli v rámci súdneho konania jednoznačne preukázané. Žalobcovia uplatnili výšku svojho nároku tak, ako to cítili, pričom vychádzali okrem iného i zo súm, ktoré sa v obdobných prípadoch uplatňujú, resp. priznávajú súdmi v rámci Slovenskej republiky, priznaná suma rozsudkom súdu prvej inštancie z pohľadu žalobcov skutočne najnižšou akceptovateľnou dolnou hranicou, a to i s poukazom na dobu trvania sporu. Od tragickej udalosti uplynulo už viac ako šesť rokov a jeden zo žalobcov sa náhrady nemajetkovej ujmy ani nedožil.

6. K vyjadreniu žalobcov sa vyjadril žalovaný v 2. rade, ktorý zotrval na svojom odvolacom návrhu. I naďalej trvá na tom, že bez uskutočnenia vylučku žalovanej v 1. rade nebolo možné konštatovať náležité zistenie skutkového stavu bez dôvodných pochybností. V civilnom konaní je potrebné vykonávať dokazovanie nad rámec toho, čo vyplynulo z trestnoprávnej roviny daného prípadu. Aj keď žalovaná v 1. rade a žalovaný v 2. rade vystupujú z procesnoprávneho hľadiska na tej istej strane, ich záujmy nie sú totožné. Výsluch žalovanej v 1. rade navrhli s cieľom zistiť, aký vplyv mala tragická udalosť na jej psychický stav, vrátane vyhodnotenia jej psychickej poruchy, keďže dovtedy sa na pojednávaní osobne nezúčastnila. Tým, že nevykonala dôkaz, ktorý bol potrebný na zistenie jednej z rozhodujúcich skutočností založil vadu konania, spočívajúcu v nedostatočnom zistení skutkového stavu. Čo sa týka výšky náhrady nemajetkovej ujmy, domnieva sa, že procesné „uznanie záväzku“ zo strany žalovanej v 1. rade nemožno chápať ako jej vôľu reálne sa podieľať na krytí nároku žalobcov na náhradu nemajetkovej ujmy. Kritériá, ktoré majú vplyv na posúdenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy žalobcov patrí aj vplyv udalostí na život a psychiku žalovanej v 1. rade, jej majetkové pomery ako aj jej postoj k vzniknutej ujme žalobcov.

7. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 CSP) viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP) stranou, v neprospech ktorej bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP) prejednal odvolanie žalovaného v 2. rade bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP) pri splnení si povinnosti upravenej v ust. § 219

ods. 3 CSP a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného v 2. rade nie je dôvodné, preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v jeho napadnutých častiach v zmysle ust. § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

8. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalobe čiastočne vyhovel a zaviazal žalovaných v 1. a 2. rade na plnenie s tým, že v rozsahu plnenia jedného zo žalovaných zaniká druhému z nich povinnosť plniť. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie len žalovaný v 2. rade a to v jeho vyhovujúcej časti a ešte vo výroku VIII., teda v časti o priznanom nároku na náhradu trov konania. Rozsudok súdu prvej inštancie v ostatných častiach, t. j. vo výroku VII., IX. a X. odvolaním nebol napadnutý a preto v tejto časti rozsudok súdu prvej inštancie nadobudol právoplatnosť.

9. Podľa § 387 ods. 1, 2 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodu napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

10. Odvolací súd po preskúmaní rozhodnutia súdu prvej inštancie v jeho napadnutých častiach a to vo výrokoch I. až VI. a VIII. prislúchajúcej spisového materiálu vyhodnotením toho, čo uviedol vo svojom odvolaní žalovaný v 2. rade konštatuje, že súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti potrebné pre posúdenie veci, vykonal dokazovanie, ktoré vyhodnotil v súlade s ust. § 191 a nasl. CSP a dospel k skutkovým a právnym záverom, s ktorými sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožnil a preto s poukazom na citované ustanovenie § 387 ods. 2 CSP, keďže sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, obmedzuje sa len na skonštatovanie správnosti jeho dôvodov. Rozhodnutie súdu prvej inštancie zodpovedá zákonným požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutia. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská procesných strán k prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednaný prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijaté právne závery primerane vysvetlil. S rozhodnutím súdu prvej inštancie s právnym posúdením veci ako aj s odôvodnením rozsudku sa odvolací súd plne stotožnil a v zmysle ust. § 387 ods. 2 CSP na tento poukazuje. Odvolateľ k veci samotnej neuviedol žiadne skutočnosti, s ktorými by sa súd prvej inštancie nevysporiadal a ktoré by boli spôsobilé inak vyhodnotiť skutkový stav a následne prijaté právne závery. Odvolací súd po preskúmaní veci zastáva názor, že súd prvej inštancie sa vypořiadal so všetkými skutočnosťami, ktoré boli uvedené v podanom odvolaní i zo skutočnosťami, ktoré tvrdil odvolateľ v priebehu prvoinštančného konania, preto napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny. Odvolací súd nezistil ani žiadne vady konania pred súdom prvej inštancie, ktoré by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Pre zdôraznenie správnosti rozhodnutia, odvolací súd ďalej uvádza nasledovné:

Predmetom konania v zmysle žaloby žalobcu bola náhrada nemajetkovej ujmy pre žalobcu v 1. rade vo výške 70.000 eur, pre žalobkyne v 2. a 3. rade po 30.000 eur, žalobcov v 4. a 5. rade po 50.000 eur a žalobcov v 6. a 7. rade po 5.000 eur, ktorá im vznikla zásahom do ich osobnostných práv pri dopravnej nehode zavinenej žalovanou v 1. rade dňa 28. 03. 2014. Pri tejto nehode spolujazdkyňa žalobcu v 1. rade E. utrpela zranenia, ktorým na mieste dopravnej nehody podľahla a spolujazdkyňa E. A. utrpela zranenia, ktorým podľahla dňa XX. XX. XXXX v nemocnici. W. v 1. rade bola v trestnom konaní uznaná za vinnú z prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1, 2 písm. a/ Trestného zákona a bol jej uložený trest odňatia slobody vo výmere 2 roky, zákaz činnosti viezť motorové vozidlá všetkého druhu a nahradíť škodu žalobcom v 1. až 5. rade, pričom s ostatným nárokom boli odkázaní na občianskoprávne konanie. Z uvedeného rozsudku vyplýva, že žalovaná v 1. rade sa ku skutku priznala a svoje konanie oľutovala. Žalovaná v 1. rade mala uzatvorenú poisťnú zmluvu a to poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla so žalovaným v 2. rade. Súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že zodpovednosť žalovaného v 2. rade je daná v zmysle ust. § 4 ods. 2 písm. a/ zák. č. 381/2001 Z. z. s tým, že náhrada nemajetkovej ujmy sa priznáva aj podľa ustanovení o ochrane osobností upravených v § 11 a nasl. OZ. Žalovaný v 2. rade opätovne vo svojom odvolaní namieťa nedostatok svojej pasívnej legitímácie. S právnym posúdením súdu prvej inštancie v tejto časti sa odvolací súd plne stotožňuje a ako na vecne správne ďalej poukazuje. Odvolací súd už vo svojom rozhodnutí zo dňa 28. 02. 2020, č. k. 6Co/39/2019-526 zaujal právny názor k otázke pasívnej legitímácie poisťovne v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy podľa § 13 a nasl. OZ za zásah do osobnostných práv pozostalých spôsobený usmrtením blízkej osoby pri dopravnej nehode a jej krytia z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v zmysle zák. č. 381/2001 Z. z. Odvolací súd preto v plnom rozsahu odkazuje na odôvodnenie svojho rozhodnutia v

bodoch 14. až 18. citovaného uznesenia a ani v tomto štádiu odvolacieho konania na svojom právnom závere nemieni nič meniť a súd prvej inštancie postupoval v súlade s vysloveným právnym názorom odvolacieho súdu a preto odvolací súd i naďalej zastáva názor, že žalovaný v 2. rade je pasívne vecne legitimovaný. Preto jeho námietka ohľadne nedostatku pasívnej legitimácie nie je dôvodná. Žalovaný v 2. rade sa nestotožnil ani s názorom súdu prvej inštancie ohľadne posúdenia premlčania, pričom odvolací súd opätovne poukazuje na svoje rozhodnutie, kde v závere sa vyslovil k otázke plynutia premlčacej doby, v prípade, ak ide o právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, i naďalej zastáva názor, že ide o právo majetkovej povahy, ktoré sa premlčí vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe. Vo svojom rozhodnutí poukázal i na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2 Cdo 278/2007 a v tejto súvislosti poukazuje i na ďalšie rozhodnutie Najvyššieho súdu SR a to sp. zn. 2 Cdo 194/2011, ktorý vyslovil názor, že právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch ako jeden z relatívne samostatných prostriedkov ochrany osobnosti fyzickej osoby je právom majetkovej povahy, ktoré sa premlčuje a to vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe. Počiatok plynutia všeobecnej trojročnej premlčacej doby náhrady za nemateriálnu ujmu je podľa § 101 OZ viazaný na okamih, kedy došlo k neoprávnenému zásahu objektívne spôsobilého porušiť alebo ohroziť osobnostné práva fyzickej osoby. Premlčacia doba začína plynúť dňom nasledujúcim po dni, kedy došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv. V prejednávanej veci bolo preukázané, že neoprávneným konaním žalovaného v 1. rade bolo zasiahnuté do práva na život manželky žalobcu v 1. rade a dcéry žalobcov v 4. a 5. rade dňa 28. 03. 2014, keď tento zásah nastal momentom smrti uvedených osôb a ktoré následky v podobe rôznej formy citovej ujmy (šoku, traumy, smútku a straty zo spoločensva s blízkou osobou) stále pretrvávajú. Žalobcovia mohli svoje právo na uplatnenie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch vykonať prvýkrát dňa 29. 03. 2014. Od toho dňa začala plynúť všeobecná trojročná premlčacia doba, pričom žalobu podali na súd dňa 16. 12. 2015, teda v rámci plynutia premlčacej doby. Žalobcovia pôvodný návrh proti žalovanému v 2. rade vzali späť, avšak následne podaním zo dňa 08. 02. 2017 opätovne navrhli pristúpiť do konania na strane žalovanej odporcu v 2. rade, teda tento návrh učinili v rámci plynutia premlčacej trojročnej doby a preto návrh i vo vzťahu k žalovanému v 2. rade bol podaný včas. V neposlednom rade žalovaný v 2. rade namieta rozhodnutie súdu prvej inštancie ohľadne výšky priznanej nemajetkovej ujmy, že je nepreskúmateľné a v tomto smere nebol dostatočne zistený skutkový stav, keď súd prvej inštancie nevykonal výsluch žalovanej v 1. rade. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na svoj vyslovený právny názor už vo vyššie citovanom uznesení odvolacieho súdu, kde uviedol, že na strane žalobcov boli preukázané všetky podmienky vzniku nemajetkovej ujmy. Nevyhnutnou podmienkou pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy (§ 13 ods. 2 OZ) je, že sa priznanie žiadnej inej formy morálneho zadosťučinenia nezdá s ohľadom na okolnosti prípadu postačujúcimi a to bez ohľadu k tej skutočnosti, či žalobca voči žalovanej uplatnil aj nárok na náhradu škody. Teda ide o prípad, kedy vzniknutú ujmu nemožno z nejakého dôvodu prostredníctvom žiadnej z foriem morálneho zadosťučinenia primerane zmierniť. Toto posúdenie je predmetom voľnej úvahy súdu, ktorý ale bude musieť vychádzať jednak z jednotlivých okolností, ako aj z celkovej povahy konkrétneho prípadu. Ďalšou podmienkou je, že v dôsledku neoprávneného zásahu došlo k zníženiu dôstojnosti fyzickej osoby alebo jej vážnosti v značnej miere alebo k zásahu do práva na ochranu osobnosti v iných prípadoch obdobnej závažnosti. Keďže uloženie zadosťučinenia v peniazoch plní satisfankčnú funkciu, je treba pociťovanie a prežívanie tejto nemajetkovej ujmy hodnotiť vždy objektívne prihliadnúc ku konkrétnej situácii, za ktorej k neoprávnenému zásahu došlo (tzv. konkrétne uplatnenie objektívneho kritéria), ako i k osobe postihnutej fyzickej osoby, hlavne k jej veku a postaveniu (tzv. diferencované uplatnenie objektívneho kritéria). Uplatnenie konkrétneho diferencovaného objektívneho hodnotenia znamená, že o zásah do práva na súkromie spolu s priznaním nároku na nemajetkovú ujmu v peniazoch pôjde len vtedy, keď z konkrétnej situácie, za ktorej k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo, ako i s prihliadnutím k záujmom dotknutej fyzickej osoby možno spoľahlivo vyvodiť, že by vzniknutú nemajetkovú ujmu vzhľadom k jej intenzite, rozsahu a trvania ako závažnú pociťovať každý nachádzajúci sa na mieste a v postavení postihnutej fyzickej osoby. Pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch súdom sa výška určuje jednorazovou čiastkou a zákon pri určení tejto výšky nestanovuje žiadne medze. Stanovuje však dve kritériá taxatívne uvedené v ust. § 13 ods. 3 OZ a to závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy a široko chápané okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo, ktorú zákon upravuje súd povinný rešpektovať.

11. S ohľadom na vyššie uvedené odvolací súd uvádza, že v prejednávanej veci súd prvej inštancie prijal správny skutkový a právny záver v tom, že protiprávnym konaním žalovanej v 1. rade, ktorá spôsobila dopravnú nehodu, pri ktorej došlo do zásahu súkromia žalobcov a súčasťou práva na súkromie a rodinný život je právo na spolužitie s inými členmi rodiny. Súd prvej inštancie podrobne odôvodnil blízke rodinné

vzťahy žalobcov so zosnulými, preto s poukazom na uvedené prijal správny právny záver, že žaloba je zo strany žalobcov sčasti podaná dôvodne. Ujmu, ktorú jednotliví žalobcovia utrpeli, by aj z objektívneho hľadiska každá osoba považovala za ťažkú a nenapraviteľnú ujmu. Z uvedeného dôvodu nepostačuje iba morálne zadosťučinenie, ale je treba žalobcom poskytnúť aj nemajetkovú ujmu v peniazoch, ktorej cieľom je aspoň čiastočné zmiernenie utrpenej ujmy berúc do úvahy najmä to, že navrátenie do pôvodného stavu neprichádza do úvahy. V konaní bol nepochybne preukázaný neoprávnený zásah do zákonom chráneného osobnostného práva fyzickej osoby, ktorý je objektívne spôsobilý porušiť osobnosť fyzickej osoby. Taktiež bola preukázaná existencia nemajetkovej ujmy v jej osobnostnej integrite a príčinná súvislosť medzi nimi. Napokon bolo preukázané aj protiprávne konanie žalovanej v 1. rade, ktorá bola právoplatným rozsudkom uznaná za vinnú. Pokiaľ ide o samotnú výšku priznanej nemajetkovej ujmy namietanej žalovaným v 2. rade sa odvolací súd plne stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku v tejto časti a využívajúc postup podľa § 387 ods. 2 CSP sa obmedzuje len na skonštatovanie správnosti jeho dôvodov. Na potvrdenie správnosti záverov súdu prvej inštancie v napadnutej časti odvolací súd udáva, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je vyčerpávajúce, správne skutkovo a právne zdôvodnené a zodpovedá požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutia. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská strán sporu k prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania a právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednaný prípad, z ktorých vyvodil svoje právne závery a tieto i primerane vysvetlil. Z odôvodnenia jeho rozhodnutia nevyplýva jednostrannosť ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Samotný fakt, že žalovaný v 2. rade sa s dôvodmi uvedenými v rozhodnutí súdu prvej inštancie nestotožňuje neznamena, že jeho zdôvodnenie nezodpovedá požiadavkám, ktoré na túto časť rozhodnutie kladie ust. § 220 ods. 2 CSP. Súd prvej inštancie totiž zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré žalobe sčasti vyhovel a vo zvyšku zamietol. Poukazuje pritom na podrobné dôvody napadnutého rozsudku, s ktorými sa v plnej miere stotožňuje a na tieto poukazuje.

12. Žalovaný v 2. rade namieta, že súd prvej inštancie nevypočul žalovanú v 1. rade. V tejto súvislosti odvolací súd udáva, že žalobcovia nenavrhli vykonať výsluch žalovanej v 1. rade a súd prvej inštancie okrem výsluchov žalobcov pri zisťovaní skutkového stavu vychádzal aj z listinných dôkazov, tak ako konštatoval vo svojom rozhodnutí, pričom z predložených listinných dôkazov, ako aj obsahom pripojeného trestného spisu dospel k správnym skutkovým záverom. Napokon samotná žalovaná v 1. rade na pojednávaní konanom dňa 03. 08. 2020 prostredníctvom svojej právnej zástupkyne uviedla, že uznáva nárok žalobcu v 1. rade, čo do výšky 30.000 eur, žalobcov v 2. až 5. rade u každého, čo do výšky 15.000 eur a žalobkyne v 7. rade do výšky 5.000 eur. Skutkové tvrdenia žalobcov nepoprela a preto námietka zo strany žalovaného v 2. rade, že súd prvej inštancie dospel k nesprávnym skutkovým záverom nie je opodstatnená, pretože skutkové tvrdenia strany, ktoré protistrana výslovne nepoprela sa považujú za nesporné (§ 151). Súd prvej inštancie správne konštatoval vo svojom rozhodnutí, že žalovaná sa žalobcom osobne neospravedlnila, svoje ospravedlnenie učinila len v trestnom konaní na hlavnom pojednávaní, keď uviedla, že svoj čin ľutuje, avšak nijakým spôsobom žalobcov nevyhľadala a neponúkla im náhradu ujmy, ktorú im spôsobila. Tiež správne konštatoval, že táto trpí zdravotnými problémami po psychickej stránke, trpí postraumatickou stresovou poruchou. Po spáchaní dopravnej nehody súd prvej inštancie konštatoval, že žalovaná v 1. rade bola stíhaná aj odsúdená pre zločin sprenevery, ktorého sa dopustila v čase od 05. 05. 2014 do 21. 08. 2015 tak, ako vyplýva z rozsudku Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 2T/203/2016 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 5To/1/2018 z 30. 01. 2018. Súd prvej inštancie správne konštatoval aj jej nemajetnosť tak, ako ju zhodnotil v bode 27. rozsudku. Preto i s poukazom na skutočnosť, že žalovaná v 1. rade svoju neúčnosť na pojednávaní pred súdom prvej inštancie ospravedlnila z dôvodu zlého zdravotného stavu a preto by súd prvej inštancie ani jej výsluch nemohol vykonať. Avšak súd prvej inštancie zistil dostatočne skutkový stav z pripojených listinných dôkazov a preto odvolací súd zastáva názor, že výsluch žalovanej v 1. rade v danom prípade na preukázanie jej majetkových pomerov nebol potrebný. Z uvedených dôvodov preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých častiach ako vecne správny v zmysle § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil, ako i v časti náhrady trov konania, keď v tejto časti je rozsudok súdu prvej inštancie správny.

13. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 389 ods. 1 CSP, v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP a úspešným žalobcom priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

Toto rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote 2 mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP); povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b/ dovolateľom právnická osoba, jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).